

Universitätsbibliothek Paderborn

**Hermes Theologicvs, Id est Synopsis totius Theologiæ,
perspicuè, doctè, subtiliter, ac breviter discussa**

Et In octo Partes ... distincta ...

De Peccatis Et Gratia

Vindalium, 1646

Sectio II. De diuisione gratiæ actualis, in operantem, & cooperantem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38789

184 TRACTATVS
cursum quendam specialem, & superna-
turalem à Pelagio nunquam admissum,
ut patet ex lib. i. cap. 14.

SECTIO II.

*De diuisione gratia actualis in operan-
tem & cooperantem.*

CONCLUSIO VNICA.

Gratia actualis benè diuiditur in
operantem & cooperantem.) Ita
colligitur ex Scriptura, Conciliis, & Pa-
tribus, quatenus sæpe aiunt, Deum in no-
bis, & nobiscum operari; priori enim
loquendi modo indicatur gratia operans,
posteriori cooperans: speciatim verò no-
tandum est illud Augustini libro de gra-
tia & libero cap. 17. cooperando perfic-
cit quod operando incipit, quoniam ipse
ut velimus operatur incipiens, qui volen-
tibus cooperatur perficiens. Et posteà, ut
ergo velimus sine nobis operatur, cum
autem volumus, & sic volumus ut fa-
ciamus, nobiscum operatur.

Ex quibus Augustini verbis insurgit
triplex dubitatio, prima, quo sensu ille
dicat, Deum operari in nobis sine nobis,

ut velimus; cùm velle sit actus à voluntate nostra elicitus. Respondeo hoc non ita debere intelligi, ut voluntas nostra merè passiuè se habeat, ad motum illum in quo gratia operans consistit; cùm enim sit actus vitalis, à potentia vitali efficienter procedere debet. Sensus igitur est, gratiam operantem esse illam, qua Deus operatur in nobis ut velimus, non quidem sine nobis physicè operantibus, sed sine nobis moraliter seu liberè concurrentibus. Non enim illæ actiones nobis tribui solent, quæ sunt sine libertate, quæque dicuntur actiones hominis; sed ex duntaxat ad quas nos liberè determinamus, & quæ propriè actiones humanæ appellantur.

Secunda difficultas, quomodo gratia operans distinguitur ab excitante. Respondeo non distingui realiter sed tantum quoad voces, nam etiam excitans consistit in pia intellectus cogitatione, & motu voluntatis, qui actus sunt in nobis sine nobis; quoniam Deus in nobis eos producit ante consensum nostrum liberum, etsi ad illos physicè, & vitaliter concurredamus. Et hoc ipsum clarè colligitur ex verbis Augustini antea relatissimum enim ait, ipse ut vel velimus operatur incipiens, ostendit initium salutis

nostræ à gratia operante pendere. At certum est ex Concil. Trident. sess. 6. cap. 5. initium salutis à gratia excitante procedere, ex quo sequitur, gratiam operantem ab excitante non distingui.

Tertia difficultas est, quod nam sit discrimen inter gratiam operantem, & cooperantem. Respondeo, idem esse discrimen inter gratias illas, ac inter gratiæ excitantem, & adiuuantem; hæc enim gratiæ diuisio cum illa coincidit, ut ex dictis satis manifestum relinquitur. Itaque sicut ex probabili sententia, eadem est gratia excitans, & adiuuans; ita illa eadem gratia qua Deus operatur in nobis ut velimus, quando vocationi consentimus, nobiscum cooperatur, adeoque simul est gratia operans, & cooperans, diuerso respectu.

Si quis tamen cum aliis putet, gratiam excitantem iuuare tantum moraliter, dicendum est eam realiter distinguui ab adiuuante, quæ causalitatem realiem & physicam necessariò infert; eodemque modo gratia operans, à cooperante distinguenda est.

Atque ex his collige, quid dicendum sit de alia vulgari diuisione gratiæ actualis in præuenientem, & comitantem seu subsequentem; ea enim coincidit

DE GRATIA. CAP. II. 187

cum præcedentibus : siquidem gratia
quæ nos excitat ad bonum, & eatenus
operatur in nobis sine nobis, eadem nos
præuenit: Quæ verò nos iuuat in actu-
ali operatione, nobisque cooperatur, ea-
dem liberum nostrum consensum censem-
tur comitari. Vnde eadem est gratia ex-
citans, operans, & præueniens; eadem ad-
iuans, cooperans, & comitans, quæ etiā
subsequens appellatur, quia præuenien-
tem supponit.

CAPUT II.

*Quid sit gratia adiuuans, & quomodo
concurrat.*

CONCLUSIO I.

Gratia adiuuans communiter sumi.
Itur pro auxilio quodam actuali or-
dinis supernaturalis, quo voluntas ele-
uatur, & iuuatur ad eliciendos actus qui
facultatem illius superant.) Dubium est
autem, an gratia adiuuans actualis requi-
ratur, non modo ad actus supernaturales
qui sunt sine habitu, sed etiam ad eos qui
procedunt à potentia habitu supernatu-
rali instructa.